

Een groep wijkbewoners uit verschillende delen van Prinsenland hebben een bewoners-redactie gevormd. De redactieleden verzamelen tips, interessante of gewoon aardige artikelen voor u. Heeft u zelf ook iets dat u kwijt wilt of iets wat u graag zou willen weten, mail dan naar sbprinsenland@xs4all.nl.

Geen zwarte pietendiscussie meer! Dat zijn pepernoten na de maaltijd. De schrijver van dit artikel miste in alle artikelen over de pietendiscussie een belangrijk historisch aspect. Sinterklaas voor grote mensen: bier seks en geweld! Bijna niemand weet dat. Lees hieronder met rode oortjes, dat belooft de schrijver! En vol ongeloof ook, vandaar dat alle bronnen uitgebreid zijn benoemd. En lees de noten ook voor verduidelijking van de illustraties!

Is het Sinterklaasfeest eigenlijk een seksfeest?

Het heilige getal drie.

Onze Nikolaos, geboren in 270 in Patras en gestorven zo rond 342 in Myra [= de huidige stad Demre in Zuid-Turkije], waar hij bisschop was. Historisch weten we eigenlijk zeer weinig maar een paar honderd jaar later tekenen zich de contouren af van de meest geliefde en bekendste heilige. En ongelooflijk heilig was hij want bij het overlijden van zijn ouders schonk hij zijn gehele fortuin aan de armen. En heel wat verhalen deden de ronde over zijn wonderen. Bijvoorbeeld het redden van de drie generaals die ten onrechte waren beschuldigd; de drie ingezouten jongelingen -

drie jongens verdwenen spoorloos en Sint Nicolaas kreeg hun ingezouten vlees opgediend in een herberg en wakte hen tot leven; de drie maagden - drie meisjes voor wie de vader geen bruidsschat kon betalen, dreigden in de prostitutie te belanden maar gelukkig gooide onze Sint drie buidels met geld door hun slaapkamer raam. [Afb. 1, 13de eeuw] Waarom eigenlijk niet door de schoorsteen, zult u vragen? Wat belangrijk is om op te merken: er zijn geen kleine kinderen in het spel maar bijna altijd volwassenen. Hoe komen we dan tot een kinderfeest? Later meer, nu eerst die schoorsteen.

De schoorsteen.

De schoorsteen verving het oude rookgat. In vroeger tijd stond dat rookgat voor de verbindingsweg tussen de levenden en de doden. Tevens was er de vuurverering. Bij het haardvuur werden we van behekking verlost of werd de toekomst voorspeld. Symbolisch stond de schoorsteen ook voor de bevruchting. En dat alles viel dan in de schoen die voor de haard was gezet. De schoen staat voor de vruchtbaarheid. [afb. 2, mannetje in schoen. De schoen staat voor het vrouwelijk geslachtsdeel. Eind 19de eeuw]

Vroeger gooiden we een pasgetrouwd paar schoenen achterna. Dat is door de eeuwen heen vervangen door de blikjes die we achter de auto aan hangen. De wortel in de schoen leek voor het paard maar staat symbool voor de laatste schoof op het land, die boeren vroeger offerden aan de goden. Zij sneekten vruchtbaarheid en goede oogst af. [Lauvrijs: pag 281-284] Veel elementen in het Sinterklaasfeest verraden een afkomst van oude sjamanistische rituelen. [Noot 1]

Seks, drugs en rock & roll.

In 1222 besliste het Concilie van Oxford dat het Sinterklaasfeest bijna het belangrijkste kerkelijke feest was. Mensen noemden hun kind 'Klaas', 'Piet' of 'Jan', en dat betekent niks anders dan 'allemán', de vriend van ons allen, de Sinterklaas. Nikolaaskerken schoten als paddestoelen uit de grond. Het feest werd luid en duidelijk gevierd. Dat gebeurde meestal via grootse markten waar van alles te koop was. Die markten leken verdacht veel op wat er met carnaval gebeurde. [Noot 2] Mirjam van Leer beschrijft het prachtig: "Tot afgrijzen van menig predikant bleven de markten op de avond van 5 december met alle 'onzedelijkheid' en nachtelijk gejoel hier nog lange tijd bloeien. Er waren poppen en ander speelgoed te

koop, marsepein...in de vorm van mensen, dieren of symbolische figuren. Voor jongelui was de markt een ontmoetingsplaats waar ze elkaar 'vrijers' van speculaas of taaitaai gaven. [afb. 3, koekvrijer-vrijster]

Zeelieden trokken met hun liefde van kroeg naar kroeg. Verklede Klazen rammelden met kettingen en zaten achter de meisjes aan. De drukte van deze markten duurde tot diep in de nacht". [pag. 49] Deze markten fungeerden als huwelijksmarkt. De schoentjes werden gezet, zullen we maar zeggen. Er werd overvloedig gegeten en vooral gedronken. De Reformatie probeerde dit typisch Katholieke

feest af te schaffen. Het beviel de kerkheersers steeds minder en het Sinterklaasfeest leek teveel een heilige verering. In een overwegend hervormd land als Nederland verdween het feest dan ook als feest voor volwassenen. Sinterklaas werd uit de openbaarheid verdreven naar de woonkamer en daar werd het allengs een kinderfeest. Alle seks en dubbelzinnigheid verdwenen. [noot 3] Nu is het een opvoedkundig kinderfeest. Als gezin mogen we genieten van een gezellige avond.

Sinterklaas als huwelijksmakelaar

Vanaf de middeleeuwen was het Sint feest ook een huwelijksfeest. De goed heilig man is eigenlijk een 'goed hylik-man' of 'hylikmaker'. [noot 4] Vrijers zochten elkaar op en gaven elkaar poppen van koek en taaitaai als huwelijksaanzoek. Er werden vrijsterbeden gezongen, dubbelzinnige liedjes. "Terwijl gy dan met reden hoopt, van avond nog haar Kous Te Krygen, om van deze nagt daar meerder in te doen'. Volwassenen weten nu toch waar de kous voor staat en wat er deze nacht in moet worden gestopt. Tot ver in de negentiende eeuw plaatsten bakkers advertenties in kranten om op te roepen naar de St. Nicolaas avonden te komen om wild te feesten. [Noot 5] Ondanks dat het feest

meer naar de huiskamer verschuift, laten de vrijers zich niet verdrijven. Als een soort Valentine day gaat het feest verder. [afb. 4, begin 20ste eeuw]

Suikerharten etc. worden aan de deur bezorgd als niet te missen boodschap.

Deze oorspronkelijke Sinterklaasviering is als enige bewaard gebleven op de eilanden Terschelling, Ameland etc. De

Noot 1: Er zijn eigenlijk twee scholen die Sinterklaas wetenschappelijk proberen te duiden. Een derde school is een combinatie van deze twee. Ik ben zelf voorstander van school drie. De eerste verklaringstheorie is de Christelijke. Alles zou te duiden zijn uit de historische Nicolaas en de wonderverhalen uit de publicatie van de heiligenlevens. Bolland (1596-1665) was de eerste kloosterling die al de wonderen te boek stelde. Een groep Jezuïeten [Bollandisten genoemd] pogen dit werk voort te zetten in hun onvoltooide Acta Sanctorum. De

mannen verkleden zich zeer angstaanjagend als Sunderklaas. [afb.5] Ze trekken door de dorpen op zoek naar [ongetrouwde] vrouwen. Die avond is het af te raden om als vrouw de straat op te gaan. De verklede mannen jagen op hen en mogen de vrouwen knuppelen [slaan met stokken, symbool van de fallus]. Tot zes uur in de ochtend zijn de vrouwen 'pakbaar'. Ook dit jaar weer hebben burgemeesters van de eilanden pamfletten laten uitdelen onder toeristen om te waarschuwen die avond niet buiten op pad te gaan. [sinds 1993 standaard op de veerboot uitgedeeld!]. De 'baanvegers', een groep verklede mannen die op koeienhoorns blazen, vegen de straten schoon. Overal waar een deur open staat gaan ze naar binnen en slaan ritueel de ongetrouwde vrouwen. Die moeten over de stok springen. De Sinterklaasstaf is de gemuteerde bezem, die symbool staat tot eind 18de eeuw voor de geslachtsorganen van man en vrouw. [noot 6] In huis zijn de vrouwen veilig.

Conclusie

Helaas, meer plek is er in deze krant niet. Het is helder. Waar het Sinterklaasfeest vroeger een feest voor vooral de volwassenen was, is het een kinderfeest geworden onder druk van de Reformatie. Weg met het onzedige gedrag en heiligenverering. Het kinderfeest bracht alles binnenshuis, ter versterking van de gezinsmoraal en tegen het zedelijke verval.

Wilt u reageren?

d.roelfzema@upcmail.nl

gelen steeds luider deed klinken. Het belang van het gezin moest gerehabiliteerd worden en de vrouw als moeder en opvoeder ging centraal staan. De Sinterklaasfiguur als opvoeder van kinderen inzake straf en beloning kon hier een prachtige rol vervullen. [Damsma: Het Hollandse huisgezin (1560-heden), 1993].

Noot 4: Hildebrand beschrijft het feest met de familie Kege in zijn Camera Obscura [1839; pag. 156-173] in natuurlijk wat nettere bewoordingen maar tussen de regels laat het niets te raden over.

Noot 5: Sinterklaas is al eeuwen gekoppeld aan erotiek en vruchtbaarheid. In Bretagne lieten vrouwen een Sinterklaasbeeld aan een touw bungelen, deden hun rok omhoog. Zij wreven met hun buik tegen het beeld om zwangerschap sneller af te dwingen. In Ap-pingedam heette een onecht kind 'un lutje potje van Sinterklaas'. Het 'meisje van Sinterklaas' is een dame die het met de zeden niet zo nauw neemt. In de Duitse [streek]taal is een ander woord voor zwanger 'klos is ko' [Klaas is gekomen]. De illustratie van de vrijer die een mannenpoppetje in een schoen laat zakken: de schoen staat voor de vagina. Het liedje 'gooi wat in mijn schoentje', is in de geschiedenis zeer dubbelzinnig. Het kapoentje staat ook voor het vrou-

LET OP! BELANGRIJKE INFORMATIE VOOR GASTEN

Geachte gast van Ameland, U verblijft momenteel als gast op Ameland. Wij willen u graag op het volgende attenderen: op 4 en 5 december viert Ameland "Sunterklaas"; een traditioneel feest van, voor en door Amelanders. Het vieren van dit feest gebeurt al heel wat jaren volgens oude regels en gebruiken. Tijdens dit feest gelden er regels voor:

Jongens beneden de 18 jaar & meisjes en vrouwen

Bent u tijdens deze dagen op het eiland? Houdt u zich dan aan de volgende regels:

Hollum:

Op woensdag 4 december mogen jongens beneden de 12 jaar & meisjes en vrouwen tussen 17.00 uur en 19.00 uur niet buiten komen;

Op donderdag 5 december mogen jongens beneden de 18 jaar & meisjes en vrouwen na 17.00 uur niet meer buiten komen.

Nes, Buren, Ballum:

Op woensdag 4 december mogen meisjes en vrouwen na 17.00 uur niet meer buiten komen;

Op donderdag 5 december mogen jongens beneden de 18 jaar & meisjes en vrouwen na 17.00 uur niet meer buiten komen.

Let op! Op beide dagen mogen na 17.00 uur geen auto's meer in de dorpskernen komen.

Als u na de genoemde tijden naar buiten gaat, verstoort u het feest van de Amelanders. Vraag daarom uw gastheer of gastvrouw naar de regels en gebruiken. U voorkomt hierdoor minder plezierige ervaringen.

welijke geslachtsdeel. Lees Scheer 2009 voor nog meer wetenswaardigheden.

Noot 6: De oude uitdrukking 'over de bezem getrouwd zijn' staat voor het niet officieel samenwonen van man en vrouw. Lezenswaardig is het hoofdstuk 'de bezem als betekenisdrager' van de Jongh, in Communicatie [Feenstra 1989, pag. 117-144] Recent in de documentaire "Sletvrees" benoemen Engelse jongeren 'sletten' als bezems!

Gebruikte literatuur: Boer, E, Het Sinterklaas boek, 2009; Booy, F. Op zoek naar zwarte piet, 2008; Bruijn, J de, Suikergoed & surprises, deel 2, 2008;

Burke, P, Volkscultuur in Europa 1500-1800, (1990); Ebon, M, Sint-Nicolaas - leven en legende, 1977; Eeden, E van, Wie de koek krijgt, wie de gard, 1991; Eijk, I van, Feest!, 1995; Ghesquieres, R, Van Nicolaas van Myra tot Sinterklaas, 1989; Janssen, L, Nicolaas, de stuk 'de bezem als betekenisdrager' van de Jongh, in Communicatie [Feenstra 1989, pag. 117-144] Recent in de documentaire "Sletvrees" benoemen Engelse jongeren 'sletten' als bezems!

Custardtaart met aardbeien

Ik ben altijd dol op taarten die niet de oven in hoeven, die niet te veel tijd en geld kosten en waar ik toch de blits mee maak. Dit is weer zo'n taart. Ik waarschuw alvast, zelfs de kruimels gaan op... (dus misschien verstandig om er twee te maken!!).

Ingrediënten:

250 gram bastognekoeken
40 gram custardpoeder
500 ml volle soja melk (uit een pak)
500 gram aardbeien, gewassen en ontdaan van hun kroontje
75 gram roomboter
6 eetlepels suiker

Bakpapier
Springvorm
Eventueel een keukenmachine

Bereidingswijze:

Maal de bastognekoeken fijn in de keukenmachine (of maak ze op een andere manier fijn). Smelt de boter in een pan, doe de bastognekruimels in een schaal en roer de boter erdoor. Leg een groot vel bakpapier in een springvorm en verdeel het koekmengsel gelijkmatig over de bodem en een stukje aan de rand omhoog. Roer de suiker door de custardpoeder en verwarm de melk. Klop met de garde het poeder door de hete melk en laat het op een zacht vuur nog 3 minuten zachtjes doorkoken (wel blijven roeren, anders zit je met een aangekoekte pan). Giet het mengsel in de taartvorm. Laat de taart ietwat afkoelen en verdeel er daarna de aardbeien over, snij

de grote aardbeien doormidden en laat de kleintjes heel. Zet de taart in de koelkast en laat deze minimaal 3 uur afkoelen en opstijven. Deze taart kan je een dag van te voren maken, dan is hij nog lekkerder.

Ook kan je op deze taart ander fruit naar keuze gebruiken.

Eet smakelijk en fijne dagen!!

Sabine Aret

Kinderpraat

Het was winter en erg koud. De schoorsteen moest weer geveegd worden, dus daar kwam de schoorsteenveger. Mijn twee jonge kinderen vonden het reuze interessant en liepen met deze man mee naar boven, waar hij het balkon op ging, richting de schoorsteen. Ik ging ondertussen koffie voor hem zetten. Ik hoorde mijn kinderen weer naar beneden komen en ze gingen zoet in hun kamer spelen. Ik vond het wel erg lang duren, voordat de schoorsteenveger weer naar beneden kwam, dus na een tijdje ging ik eens even kijken. De arme man stond op het balkon te koukleumen en kon niet meer naar binnen, want toen hij richting de schoorsteen ging, hadden mijn kinderen de deur op slot gedaan en de schoorsteenveger hoorde nog net: dag meneer...

Sabine Aret